

JENY OGŁOSZEN.

Za wiersz milimetrowy przed tekstem na I-iej stronie 12 groszy polskich, na II-iej 6 groszy, na IV, V, VI-iej 5 groszy. Drobne ogłoszenia po 3-iej groszy za wyraz. Najmniej 40 groszy. Tysiąc druków powojnie. Zagraniczne 100 proc. drożej.

Ceny ogłoszeń oddane w złotych polskich będą obliczane podług kursu złotej franka, płatne w marcach polskich po kursie z dnia poprzedzającego tego zapłatę.

W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe.

Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Każda osoba powołująca obowiązującą na wszystkie przyjęte ogłoszenia do zmiany bez uprzedniego zawiszenia.

ISKRA

Diennik polityczny, społeczny i literacki.

Adres dla listów i depesz i „ISKRA”, Sosnowiec.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 01553.

Przeznaczenia wynosi:

mk. 3.600.000.

Z odnośnościami miesięcznicami mk. 4.300.000

W Zagłębiu po za Sosnowcem, Będzinem i Dąbrową: mk. 4.300.000

Z przesyłką pocztową: mk. 4.600.000 miesięcznie.

Zagranicą mk. 7.000.000.

Sosnowiec: REDAKCJA: Piłsudskiego 4, Telefon 64. ADMINISTRACJA: Dąbrowska 1, Tel. 73.

Będzin, Jaiachowskiego 7.

Dąbrowa, Sobieskiego 8, tel. 73.

Katowice, Szajela 4.

Wszystkim t.m. którzy w dniu 30 marca 1924 r. oddali ostatnią usługę

Ś. p. Stanisławowi Makiela

a w szczególności księdzu parafii Pogoń, jak również kolegom i współpracownikom, składa z głębi żołądka serca „Bóg zapłać” 2193

Zona i Rodzina.

JANINA MARKIEWICZ z Zaradzińskich

po długiej i ciężkiej chorobie, oparzona sw. Sacramento zmarła 2-IV, przeżywszy 25 lat.

Wyprowadzenie zwłok ze Srodulki do kościoła parafialnego w Zagórze o godz. 3-iej po południu. Na smutku nie obredy zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych

STROSKANA RODZINA.

Od poniedziałku 31 marca do niedzieli 6 kwietnia wzięcnie fascynujący dramat amerykański w 8 aktach p. t.

„SZEIK”

romantyczna przygoda paryżanki z ulubionym publicyści warszawskiej RUDOLFA VALENTINO.

ANONSI Od 7 kwietnia ANONSI
„CZARNA KSIĄŻKA”
dramat w 7 częściach na tle stosunków w carskiej Rosji
w roli głównej POLA NEGRI, HARRY LIEDKKE.

KOBIETA JAKO CZYNNIK POLITYCZNY.

Sosnowiec, 4 kwietnia.

W niewielu państwach cieszą się kobiety tak zupełnym równoprawnictwem i do tak ostatecznych granic idącemu samemu wyborczemu jak w Polsce, wobec czego sądzićby można, że jako o czynnik polityczny grają one tutaj większą rolę, aniżeli ich siostry w krajach, gdzie kobieta nie zdobyła sobie takiego stanowiska, i odznaczają się zainteresowaniem i zrozumieniem zagadnień politycznych.

Tego wszakże nie widać. W okresie przedwyborczym słyszymy o dwóch lub trzech wiecach kobiet, najczęściej zwoływanych nie przez kobiety, lecz przez stronnictwa, a po wyborach zalega zupełnie cisza. Zapewne, kiedy poszedł jeden lub drugi ukazując się na mównicy, nie brak w sali kobiet, lecz takie skromne objawy ich u-

działu w życiu politycznym nie świadczą bynajmniej o tem, aby kobieta polska stała się samodzielnym. Świadomym swego znaczenia i odpowiedzialności za bieg spraw publicznych, aby w pełnym poczuciu swych praw, pragnęła rzucić swój wpływ na szalę wydarzeń.

Uwagi te nasunęły mi wiadomości z Niemiec o formułowaniu się tam stronnictwa kobiet zameznych i mających dzieci, z inicjatywą i pod egidą posłanki narodowo liberalnej Katarzyny von Oheimb, utrzymującej w Berlinie jeden z największych wpływowych salonów politycznych, jakich u nas brak zupełnie.

Fakt to zastanawiający, już z tego względu, że gdzie ją gdzie, ale w Niemczech nie posiadamy kobiet o samostojności i nie przypuszczamy, aby niemiecka, „haus-

Dr. med. SIANOŻECKI

KLINIKA CHOROBY KROWEJ.

Operac. intez. Elektrotyz. Masag.

oddm. 10-3 i 4-7.

Katowice ul. 3 Maja 33,

TELEFON 1183.

na rogu placu Wolności kości apteki św. cłizbity.

frau” skłonna była do wymanipowania się z pod hegemonią małżonka. Jeśli jednak tak jest, dowodzi to, że posiada ona wysokie poczucie swej obywatelskości i uważa się za powołaną do spełnienia pewnej misji w polityce.

Misja ta zaś zasługuje na taką uwagę, jak sam fakt narodzin oryginalnego stronnictwa kobiet zameznych. Określiła ją pani von Oheimb niedawno w rozmowie z pewnym korespondentem angielskim. Otóż w jej pojęciu kobiety niemieckie nie powinny zbyt głęboko zanurzać się w sprawy stronnictwa, lecz trzymać się na uboczu od wszelkiej partyności, a kierować się ściśle pobudkami patriotycznymi i usiłować swe zwrócić głównie na sprawy gospodarcze i ekonomiczne. Kobieta niemiecka jest patriotką — mówi pani von Oheimb i na dowód tego, przytacza fakt i stotnie wiele przekonywująco i budujący, a mianowicie, że kobiety pracujące w zakładach przemysłowych wierają na robotników skutecznym nacisk, by nie sprzeciwiali się przedłużeniu 8-godzinnego dnia pracy. Pracują one same za niską płacę tak, iż starczy im ona tylko na zapłacenie obiadu. Rozumiem, że to jest właśnie ta dźwignia, którą niemiecka i postawić ją w takich warunkach, by towar niemiecki tańszy od towarów innych krajów, mógł z nimi rywalizować na wszechświatowym rynku zbytu, robić tam jaknajwiększe podbicie i wzbogacać Niemcy. Rozumiem, że to podobnie, że hasłem narodu niemieckiego winna być praca, a drogą Niemcy podniosą się z upadku, w

jaki je pograżyła wojna. Trzeba zatem nie tylko pracować, ale pracować z pewnym poświęceniem dla sprawy ogólnej, że w świadomości, że w szczęśliwej ojczyźnie szczęśliwą będzie jednostka.

Braźmi to może trochę nieprawdopodobnie. Niejedno z tego pochwaleni trzeba na chęci pochwaleni kobiety niemieckiej przed zagranicznymi publicystami. Jeśli jednak jest w tem choć częściowo prawdy, świadczą to bardzo dobrze o kobiecie pracującej w Niemczech, której pracowitości w istocie nikt kwestionować nie może. Niemniej jest faktem, że robotniczy w Niemczech okazali się skłonni do przedłużenia ośmiodzinnego dnia pracy w interesie przemysłu krajowego, c h c a, aby obecnie robił on tak ogromne zdołbycie w świecie jak przed wojną. A, że łącznie z tem idzie rozbudowa floty handlowej, więc towary niemieckie poczynają już zalewać rynek angielski i zdobywać te tereny zbytu, które wywarło im w czasie wojny.

O ino w każdym należy poinformować kobietę polską, niemniej jak o tem, że pani Katarzyna Oheimb dąży do kreacji salonów politycznych — w Berlinie i gdzie indziej, który bardzo słusznie przypisuje wielką rolę w życiu politycznym. Z jej inicjatywy wysnuć trzeba wniosek, że kobieta niemiecka nie tylko stała się samodzielnym czyn-

nikiem w społeczeństwie, ale wytknęła sobie bardzo rozzumną i patriotyczną linię działania. Jeżeli rzeczywistość ona wpływała na wywołanie pracy z karbow ośmiodzinnych i przełamała w praktyce doktrynerską ślepotę socialistów, to może się pochwalić ogromnym sukcesem i zdobyła — nowy list zasługi.

W kraju, gdzie powinno pracować się jaknajwięcej, a pracuje jaknajmniej, tendencje ujawniające się tak zbawienne w działalności społeczno-politycznej kobiety niemieckiej w n i n y by przedmiotem poważnego zastanowienia.

Trzeba nam uczyć się nawet od wrogów, albo raczej głównie od wrogów. Skazania na sąsiedownictwo z najzabliwniejszym, najmniejbezpieczniejszym narodem — kłóro najgorszą latoroślą Polską wychowała swemi sokami — musimy koniecznie rywalizować z nim na każdym polu dotrymywać mu kroku, a nawet przycisnąć go. Od tego zależy cała przyszłość państwa polskiego. Historia Polski nie będzie ostatecznie niczem innym jak wielkim nieustannym pojedynkiem między Polską a Prusami!

A biada nam, gdybyśmy dali się ubiedz zachodnim sąsiadom, na zagładę naszą zchynającym, w pracy i patriotyzmie.

Maciej Wierzbicki.

„CUDA” PRZY UL. GRABOWEJ W ŚWIELE NAUKI.

Od kilku dni słyszymy w Sosnowcu o jakichś cudownych zjawiskach w mieszkaniu przy ul. Grabowej: lakieś światła, pojawiające się wśród ciemności, unoszące się przez w górę, skakające domoczo, przesuwające się lódka wraz z gospodynią z miejsca na miejsce i t. d.

A biada ciękawemu, któryby chciał naocznie się przekonać o prawdziwości faktów podanych w piśmie. Wnet zwał mi się na głowę lekarz, ialerze, miednicznik i mnie sympatyczne sprzety domowe, tak, że zmuszony jest

kręć się, aby zolnerz w okopach pod stoły, pod futro, pod pierzycę i to wszystko dzieje się w izdebce, w której skupilo się przeszło tuzin latki ludzkiej. A biedny obywatel sosnowiecki, czytając o tych wszystkich „nadprzyrodzonych” zjawiskach w „litrze” z zapartym oddechem czeka tylko, kiedy i jego lódka zacznie pod nim jeździć, kiedy i jego stolik i talerz w szalonych płaszkach nocnych zaczynają rozbić głowy jego najbliższych. Bo skoro o tem piszą, musi

być w tem coś prawdy, myśli sobie, chociażby nawet odwieczny sceptyc. Bo, zaiste, trudno mieć wyrobiony pogląd o rzeczy, co do której nie ma doświadczenia. Można było się nauce przekonać.

Ale nauka nie śpi i bada bezustannie i ścieżki wszystkie są zjawy. Specjalnie zjawy uczynne, zwłaszcza w większych miastach, które braty udział w t. zw. scenach spirytystycznych, badały ściśle bezstronnie wszelkie to cudowne zjawiska i wykrywały... że zachodzi tu: albo 1) zwykłe sztuczki kuglarskie, albo 2) autogestja ludzi, błonyrczy udział w scenach, albo 3) ma się tu do czynienia z t. zw. „mediami“ t. j. chorobliwymi indywidualami, którym leży niejakie wo krwi właściwość zwracania na siebie specjalnej uwagi.

Kto widział, jak znani artyści-kuglarze pokazyują żnani, tańcząc na ścianie, rozdzierają na drobne kawałki chusteczki, zabrane publiczności i oddają im całe, rozbijają ją w cylindry i w wielkimi zdziwieniem widów wyciągają z nich nagłe rózę, ten z pewnością nie sądzi, że to rzeczy nadprzyrodzone, aczto, wie, że w t. zw. „scenach“ rozdzieranie sztuczki robi. Kto widział, jak znakomite można wywołać ducha latarnia magiczna wśród atmosfery napełnionej dymem, ten również nie da się łatwo przekonać, że jakieś „duch“ lub „ciało astralne“ wywołane na seansie spirytystycznym nie jest zwykłą sztuczką jakiegos dowcipalsia lub oszusta.

Ale przynajmniej trzeba, że niezawse zachodzi zwykle lumanienie ludzi w tego rodzaju „seansach“. Częściej może m-mamy tu do czynienia z zjawami zjawy zbranych. Przyczoć przykład:

Jeżeli kilka osób trzyma palce parę centymetrów nad talerzem i ma przytem wewnątrz przekonanie, że przez talerz ma się udać albo talerz zacznie się kręcić, to po jakimś czasie talerz będzie się rzeczywiście kręcił; ale nie działa w tym wypadku nadprzyrodzona siła, nie potęga ich myśli lub woli, ale poprostu ich palce. Można się o tem z łatwością przekonać, patrząc z boku na ręce zbranych osób. Ale są i inni, którzy w tym celu, zelniku, uczynić im zarzut, że widzenie ich, jakoby trzymali ręce ponad talerzem i nie dotykali go palcami, jest nieprawdziwe. Odrażają się na ciebie i będą się upierać przy tem, że bynajmniej talerza nie dotykali. Bo rzeczywiście są o tem świadkie przekonani, iż że kręcenie się talerza nastąpiło jednak przez to, że udało im się o tem myśleć i. Mamy tu właśnie do czynienia ze zjawiskiem autogestji, czyli wmanianiu sobie, że jakieś zjawisko ma miejsce. Tego rodzaju autogestje mogą być tak silne, że przez wzmowiecie ludziom, zbranych w ciemnym pokoju można im pokazać rzeczy zupełnie prawdopodobnie... przykład: dachy i anubij były znane w t. zw. punkty „ciała astralne“ i inne cuda. Ale jak wylumaczyć sobie „cuda“ przy t. j. Grabowej? Mamy tu zdaje się do czynienia z tak zwanem „medium“, t. j. osobnikiem histerycznym, mającym wspomnianą wyżej właściwość zwracania na siebie uwagi odczenia.

I taki właśnie osobnik wyrażał tam krzesłami, rzucił do niozickami i walił obcych przybyszów, i wrócił ośmielał się wychylać gwinty z pod stopy, przesiedzieli i innych krzyków.

Gdyby tak uszło wszystkich kwiatników z mieszczką, nie byłoby im, iźbie idealna cięty. Dotychczas wszystkie „cuda“ okazują się złudnemi i tak med-

ny w ostatnich czasach okultyzm, spirytizm czy tam mediumizm nie wytrzymuje krytyki bezstronnej nauki, a fakt, że nieodrodnici ludzie inteligentni i obdarzeni bystrością sęgu wierzą w „nadprzyrodzone“ siły, pochodzi z tęsknoty duszy ludzkiej za wiara w potęgę, której nie miały one wspólnego z prozą życia codziennego.

Dr. Adolf Ingster.

Więści ważne.

— Sprawa waloryzacji zobowiązań prywatno-prawnych będzie zainicjowana nie w drodze ustawy która uchwaliby sejm i senat, ale drogą rozporządzenia prezydenta, a to na mocy ustawy o anacji skarbu. Rozporządzenie takie jest w przygotowaniu i będzie wydane około 10-go kwietnia.

— Onegdaj rozpoczęła się w sądzie wojsk, rozprawa przeciw pułk. Bielańskiemu, komendantowi wzięcia warszawskiego, oskarżonemu, jak wiadomo, o fałszywe zeznania złożone w poprzednim procesie przez w Bagienskim i Wierczińskowiczowi, Pułk. Bielański skazany został na 3 miesiące więzienia i usunięciu z wojska.

— Postowie zw. lud.-nar. złożyły wczoraj do łaski marszałkowskiej wniosek oagi w sprawie przysięcia z pomocą ludności, która ucierpiała z powodu wyłowów oraz w sprawie ulg podatkowych dla nich.

— Wczoraj rozpoczęły się w Warszawie rokowania o konwencie kolejową między Polską a Rosją. Do Warszawy przybyła już delegacja rosyjska pod przewodnictwem rady poselskiej sowieckiego p. Benisidnowskiego. Ze strony polskiej przewodniczący p. Br. Chodkiewicz, poza tem zaś wchodzi w skład deleg. Fr. Mosca i Kaz. Dyszyński i inni, kół. Żel. Rokowania potrwają prawdopodobnie dłużej czasu.

— Rada naczelna „Piast“ powzięła uchwałę, że ekonomicznie polityka państwa jednostronnie szła na ręce przemysłowców i że do rolnictwa obywateli się zgubną i doprowadziła do ubożenia wsi. Poza tem rada stwierdziła, iż Hammering na skutek decyzji prezydium zarządu głównego, przestali być członkiem stożnicowa.

— Z powodu otwarcia parlamentu egipskiego, marszałek sejm wysłał do prezesa egipskiej izby deputowanych depeszę treści następującej:

„W imieniu sejmu polskiego pragnę powiadzić polityczną parliam. w sprawie polityczną znaczenia pomysłowego jego rozwoju na chwale wielkiej i sławnej ojczyzny. Dnia 2-go b. m. p. marszałek otrzymał odpowiedź następującą:

„W imieniu izby deputowanych dziękuję za serdeczne użucia i skiadom najlepsze życzenia pomysłności i chwaly wspaniałej ojczyźnie. Achmed Mazloum, prezes egipskiej izby deputowanych.“

— Z pogranicza sowieckiego donoszą, że w ostatnich czasach w zaborzący sposób szarzy się epidemia dżamy na Kaukazie północnym i w okolicy Astrachana. Środki leczniczy i lekarzy brak. Rząd sowiecki przeznaczył 250,000 rubli złotych na tłumienie epidemii, oraz ogłosił mobilizację lekarzy.

— Działalność walkana Strombal wzmożona się. Walka wyrzucił obryzanie masę popołu, a jednocześnie wzbudzone hutagnie nie zwały brzęk. Są znaczne straty.

— Rządy Francji i Włoch zaświadomy na drodze dyplomatycznej rząd angielski, iż nie mogą zgodzić się na statut w sprawie Klajpedy, przyjęty na ostatnim posiedzeniu ligi narodów. Statut ten bowiem popiera szowinistyczną reakcją na terenie Klajpedy, nie zabezpiecza zaś zupełnie słuszných praw Polski. Rząd francuski i włoski proponują zatem, ażeby statut dla Klajpedy, wódcywszą do konferencji ambasadorów, został raz jeszcze dokładnie przestudiowany i opracowany.

Posel polski w Londynie odbył wczoraj w tej sprawie konferencję z premierem angielskim, Mac Donaldem. Konferencja jednak nie dała pomysłowych dla Polski rezultatów, gdyż posel angielski w Paryżu otrzymał instrukcję, aby w radzie ambasadorów zajął w sprawie Klajpedy niezmienne stanowisko.

— Wczoraj około godz. 11-ej przed południem przed białym kościołem „Piaski“ zebrał się tłum robotników domagając się wypłaty zaliczki.

Wyślano do p. dyrektora Marklewicza delegatów, którym p. dyrektor oświadczył, że sytuacja jest bez wyjścia. Od odbiorców prywalnych należy się kołałi pięt na trójniona marek, których jednak dłużnicy nie płacą skutkiem krachu kolei zaś wina 200 miliardów i pomimo ciągłych upomnień należności dotąd nie zapłaciła. Mimo to dyrektor Marklewicz najspójniej przyznałby skutecznemu wypłacie w poniedziałek, przedsięwzięto bowiem energiczne kroki w celu zdobycia gotówki.

Delegaci oświadczyli, że zakomunikują to robotnikom, ale zarazem wyrazili wątpliwość czy ci zechcą czekać do poniedziałku. Przeciwdziałania delegatów sprawdziła się niesłaby. Tłum bowiem był już tak wzbudzony przez agitatorów od dni kilku, że o żadnych ustępstwach nie chciał słyszeć. Agitatorzy zamieścili podburzających robotników do adzwolowania biura jeszcze onegdaj, ale napad się nie udał. Dopiero wczoraj „przywódcy proletariatu“ zebrał krwawe plony ze swych namyślonych przemówień.

Zaczynać, zaczynać!

W tłumie, który się zebrał pod biurom starszych robotników nie było; była młodzież i kobiety, a więc żywioł podatny do wszelkiego rodzaju eskawców. Agitatorzy rozwinięli swą zbrodnięczną działalność Rozległy się okrzyki: Należy ci! Rozbroić policję! Kocioł budo!

Policja starała się przeskazać napadom, groźne nacierającymi najeżonemi bagnietami. Ale to nie skutkowało. Szarża kołomy policji również nie dała pożądanego wyniku, zwłaszcza, że jeden z agitatorów krzyczał: „Nie bać się, policja nie wam nie zrobi, bo jej straszą nie wolno!“ Wśród tłumy rozległa się komenda: „zaczynać, zaczynać!“

Ruch strajkowy na Górnym Śląsku.

Katowice, 3 kwietnia.

Dziś w czwartek ruch strajkowy na Śląsku w dalszym ciągu ogień znacznie. Tylko na kilku kopalniach strejkują jeszcze część robotników.

Lada dzień spodziewać się można ostatecznej likwidacji strajku, tak lekkośmiennie wywołanego przez socjalistów.

— Rządy Francji i Włoch zaświadomy na drodze dyplomatycznej rząd angielski, iż nie mogą zgodzić się na statut w sprawie Klajpedy, przyjęty na ostatnim posiedzeniu ligi narodów. Statut ten bowiem popiera szowinistyczną reakcją na terenie Klajpedy, nie zabezpiecza zaś zupełnie słuszných praw Polski. Rząd francuski i włoski proponują zatem, ażeby statut dla Klajpedy, wódcywszą do konferencji ambasadorów, został raz jeszcze dokładnie przestudiowany i opracowany.

Posel polski w Londynie odbył wczoraj w tej sprawie konferencję z premierem angielskim, Mac Donaldem. Konferencja jednak nie dała pomysłowych dla Polski rezultatów, gdyż posel angielski w Paryżu otrzymał instrukcję, aby w radzie ambasadorów zajął w sprawie Klajpedy niezmienne stanowisko.

— Wczoraj około godz. 11-ej przed południem przed białym kościołem „Piaski“ zebrał się tłum robotników domagając się wypłaty zaliczki.

Wyślano do p. dyrektora Marklewicza delegatów, którym p. dyrektor oświadczył, że sytuacja jest bez wyjścia. Od odbiorców prywalnych należy się kołałi pięt na trójniona marek, których jednak dłużnicy nie płacą skutkiem krachu kolei zaś wina 200 miliardów i pomimo ciągłych upomnień należności dotąd nie zapłaciła. Mimo to dyrektor Marklewicz najspójniej przyznałby skutecznemu wypłacie w poniedziałek, przedsięwzięto bowiem energiczne kroki w celu zdobycia gotówki.

Delegaci oświadczyli, że zakomunikują to robotnikom, ale zarazem wyrazili wątpliwość czy ci zechcą czekać do poniedziałku. Przeciwdziałania delegatów sprawdziła się niesłaby. Tłum bowiem był już tak wzbudzony przez agitatorów od dni kilku, że o żadnych ustępstwach nie chciał słyszeć. Agitatorzy zamieścili podburzających robotników do adzwolowania biura jeszcze onegdaj, ale napad się nie udał. Dopiero wczoraj „przywódcy proletariatu“ zebrał krwawe plony ze swych namyślonych przemówień.

Po napadzie.

Ślady kul na ścianach biura świadcza najwymowniej o straszliwej rewolwerowych ze strumemu. Agitatorzy rozpustili pomiędzy robotnikami pozostając, że strzały dane były przez urzędników Kawałki granatu pod murem stwierdzają również, kto wszczął tę straszną w skutkach awanturę.

Na miejsce wypadku przyjechał prokurator Węgrzynowski, sędzia śledczy Przewicki i komendant powiatowy policji Sieckiewicz. Przewodzone się śledztwo w dwóch kierunkach: 1) kto winien napadu i 2) czy policja istotnie musiała użyć broń. Śledztwo prowadzone jest b. szeregłowo, gdyż wczoraj klub pni występował w senie z interpelacją w sprawie „maszary“ na Piaskach.

Przejazd wojewody.

W związku z ogólną sytuacją w Zagłębiu przybył do nas wojewoda kieckli Bliski i komendant okręgowy policji państwowej. Jednocześnie w celu zapewnienia spokojnego przebiegu strajku przybyła z Kielec szara podwólcierami.

Kronika.
Kalendarzyk.

4
Płatek

Dziś Izidora b.
Jutro Wianecnego Ferr
Wsch. słońca 5.29
Zach. „ 5.57

Sytuacja strajkowa.

W dniu wczorajszym strajk górnicy o jkaj wszelkie kopalnie duże, dzięki presji silyrcy, którzy wrzeli wily, aby czynnie w nierazw dzień bezczajności kopalnie, nieruchomości.

Robotnicy rozumni, którzy przedstawiali się wystąpieniu wyrotowodnym, zostali sterowozowani i wczoraj np. gdy na niektórych kopalniach część robotników chciała przystąpić do pracy, zostali przez czatujące bojówki socjalistyczno-komunistyczne rozgędzona.

Okazało się również, iż prowadzą, znając nierozrychlynie stanowisko robotników, w prowokacyjny sposób podziadali masę toż w wielu wypadkach postawa tłum jest wysuwać wrogą, co zmusło władze do roztożczenia pracy nad kopalniami przez powiększenie patroli.

Małe kopalnie pracują jakkolwiek i tu są usłownia wstrzymania pracy. Dzikie ataki obacny, nie mający najmniejszych widoków powodzenia, wywołany został tylko w celu wzmożenia wpływów socjalistyczno - komunistycznych na masę robotnicy jednak powolnie panują o tem, że prowadzący mają swe wily i prowadzą żywot wystawny tylko kosztem głodującego robotnika.

Z dotychczasowego przebiegu strajku należy wnioskować, iż... skńczy się lada dzień, a po zejściu na „Piaskach“, gdzie dzięki prowokacji, krew się przelała.

Szlachetne współzawodnictwo Wzorem „Polak Zbrojeni“, która pierwsza zainicjowała pojedunek na kuno akcji banku polskiego, zaczynają również inni warstwy iść tym śladem, współzawodnicząc w sławnym kierunk.

Ostatnio np. w związku z rozwijającą się propagandą obrony powierzonej państwa, zaczynają różne organizacje, jak również samorządow przystępować do zbierania ofiar na budowę powierzonych statków wojennych, z których każdy będzie nosił nazwę miasta lub organizacji, dającej na cel ten potrzebne fundusze.

Pomysł ten zasługuje na iaknajbardziej poparcie, gdyż tym sposobem państwo nasze zdobędzie pokazać ilość powierzonych latawców wojennych.

Zmiany w duchowieństwie. Dziekanom będnickim zostamianowany ks. prałat A. Ziemiński z Sędziszowa.

Nowy dziekan przybył już do Bedzina.

Sensacja sosnowiecka. Niebawie poruszenie wywołała w Sosnowcu wiadomość o bankrutwie dwóch firm żydowskich, które w związku z udziałem w stanokach finansowych gospodarujących, nie mogły dalej spekulować i ogłosiły niewypłacalność. Wierzytelności wynoszący kilkaset tysięcy dolarów, poszkodowanych zaś jest kilku bankierów z czarnej giedy.

Skutkiem tej sensacji, wczoraj na Motkowickiej panowało niebawie ożywienie i grupę społeczną wzywając omawiały rzadki w naszych warunkach wypadek.

REKLAMA JEST DZIECINĄ HANOWU!!!

Wielkie bankructwo. Znały w Sosnowcu kupiec i finansista, Ch. B. Berliński zawiązał w tych dniach wiedeński „Wiski” będący w sferach handlowo-finan-sowych powstał niepokój o kapitały, zaangażowane w przedsiębiorstwa p. Berlińskiego. P. B. podobno może wykupić tytuł czwartą część wekali, wystawionych na ogólna sumę 2 ch trylionów mk. Ponieważ i kasie skarbowej pan B. jest wienic kłopotliwym miliardarzem, policja zajęła się zabezpieczeniem na majątku bankrutu hundzów państwowych.

Odczyt. Towarzystwo nau-czyteli szkół wyższych i śred-nich w Sosnowcu organizuje dn. 6 m. b. o g. 6 po poł. w sali gimnazjum im. Staszycza odczyt p. Jana Fiszera, b. porucznika lotni-ka armii gen. Hallera p. t. „Oj-Nowoczesne zdobycie lotnictwa”. Odczyt będzie lasgowany licznymi przedczestami. Sprawa lotnictwa, niezmiernie aktualna dziś we wszystkich krajach Europy, jest u nas dotychczas niesiety zbyt mało znana, a znaczenie jej za-równo w czasie wojny, jak i po-koju niedostatecznie oceniana. Przeprowadzić więc należy, że temat odczytu, zwłaszcza w przed-ku, a zwłaszcza młodzież, i że sale gimnazjum Staszycza, jak zwykle, wypełnią słuchacze.

Przedłużenie kontraktów dzierżawców mających kopalnię. Pos. dr. Falkowski oraz in-ni posowie że zw. lud. nar. pod-ali do laski marszałkowskiej wniosek nagły w sprawie przed-łużenia przez rząd projektu u-stawy, przedłużającej kontrakty dzierżawcy mających kopalnię węgla, aż do czasu wyzerowania objętości niemieł terenów, oraz re-gulacji opłaty dzierżawy.

Parafia ewangelicka. W katedrze ewangelickiej w Sosnow-ku odbędzie się nabożeństwo w następującym porządku: w niedzielę dn. 6 m. o g. 10 rano w języku polskim; w wielką piąt-ki dn. 18 m. od godz. 8 i pół do 10 rano nabożeństwo, połą-żone z komunią świętą w języ-ku polskim; od godz. zaś 10 i pół — w języku niemieckim. W pierwszą świętą, tj. O. P. o godz. 10 rano odbędzie się nabożeństwo w języku polskim, po-łączone z uroczystością wprowadzenia nowożytnego kościołom kościelnego. W palmową niedzielę oraz w drugie święto Wielkiej Nocy nabożeństwa nie bę-dą odprawiane.

Ogólne zebranie członków domu ludowego w Sosnowcu. W dn. 24 lutego br. odbyło się roczne ogólne zebranie członków Instytutu. Obecnych było około 100 osób. Zebraniu przewodni-czył p. Kościuszka Kolakowski w asyście pp. Makoli Stanisława i Trześmiecha Antoniego. Sekretar-zował p. St. Pawłow. Zarząd i kierownicy sekcji, a mianowicie: gospodarczej, rozrywkowej, chór-nej, muzycznej, bibliecznej, czytelniowej, odczytowej, wyciecz-kowej zdawały sprawozdanie o sprawowaniu o całościowej pracy. Natomiast przedstawiała się praca sekcji odczytowej i pogodankowej, która takżo nie zdoła-ła swojej działalności rozwinąć. Jakkolwiek zarząd tłumaczył przy-czynę skromnej działalności tej sekcji, starać się jednak powinien aby dział ten stanął na pierwszym planie. Obecny stan jest skutkiem tego, że zamiatano się domem ludowym interstaje, nie ogólnie takich, co do dnia innych z siebie coś dać mogą. Zarząd składa się z 12 członków i 4 zastępców. Praca w Instytucie odbywa się w sekcjach; na czele każdej stoi członek zarządu i za prowadzo-ny dział pracy jest odpowiedzialny do końca. Zobowiązany był rocznym. Zobowiązany był zarządu na 1924 r. jest następują-ty: Antoni Giebiński — prezes; No-

wakowski Tadeusz dyrektor gim-nazjum im. Staszycza — wice—prezes; Irszy; Sekretarz Artur, pre-zydent; wiceprezes II-gi; Bran-ner Antoni — sekretarz I-gi; Urbański Ignacy — sekretarz II-gi; Grabowski Stefan — gospodarz; Gawinecki Franciszek, i Maciu-szek Jan, — gospodarze zastępcy; Pachalski Stefan, i Szuch Stefan, — kierownicy sekcji muzykalno-wokalnej; pp. Szreleka Janina i Siemianka Leokadia — kierowni-ki biblioteki; Olszowski Tytus, — kierownik czytelni jakóbczy-ki; Roman, — kierownik inkasa skła-dek członkowskich; Pawłow Ste-fan, — skarbnik; Santarjusz Jó-zef, — kierownik sekcji wycieczko-wej. W skład komisji rewizyjnej weszli pp. Stachurski Stanisław, Margolis Zygmunt, i Matyszkie-wicz Mieczysław.

O czystości na targowisku. Targowisko miejskie w Dąbrów-ce jest od pewnego czasu za-niedbywane i po każdym targu, zwłaszcza w okresach deszczo-wych, gromadzą się tam sterty błota, oraz wazelielkiego rodzaju odpadków, po kilka dni nie u-przątanych.

Z chwila rozpoczęła przez miasto brukowanie ulic, ma być również doprowadzone wia-tyzno stanę targowisko, które z chwila odciążenia targowicy zwie-rzęcej, przyberze inny wygląd.

Drobną ogień. W ubiegłą sobotę zapalony się komórką przy jednym z domów robotniczych na Chechłowiec.

Ogień ogusiał straż kopalnia, a także w mieszkańcom domu. Strazy niewielkie.

Napad. Na Józefa Gawłewi-ka zam. przy ul. Stenowickiej Nr. 3, napadło w tych dniach 4 bandytów którzy zabrali napa-diennym 170 mil. mk. Czterech osobników, podejrzanych o napad, aresztowano. Siedziwa w toku.

Z kina „Zacisze.” „Cud nad Wisłą”. To już me traw-stwo skrzydlaty broniący wia-tyzno stanę przed najciemnym śwed-kiem rajtarów... To już nie dwie-nie wojsko kwarciane oddające ostatnią kroplę krwi w walkach z Suworowem. To już nie bo-haterowie z pod Grochowa i nie sira-cy z 63 roku — lecz naród cały broni swę niepodległości i prawa do życia. W meł parcho-łowie, imię w gwę stawa, meł karabin i starzec siewy chwytą za broń. Ramię przy ra-mieniu staje naród cały i oto widzimy wielki dziać „Cudem nad Wisłą” zwany. Uiarłym szla-kiem Paskiewicza swę obrzy-me bórzy z całego wschodu Europy i połowy Azji, aby zderzywszy się nie z liczbą lecz z wielką siłą ducha narodu, pojęć w meł poraż rozszepić i tym samym poraż ostatni potworny śwętość i niepokalność Tej co nie zgęlnę i nie zgęlnie. Obraz o powyższym tytule i treść jest wyswietlany od poniedział-ku. W celu uprzyęstnienia uje-żnienia tegoż szerszym kołom publiczności będą wyswietlane 2 serie razem przy cenach zwyk-łych.

W poniedziałek i wtorek dnia 7 i 8 kwietnia zarząd kina za-powiada wiele interesujący film popularno-naukowy, elektryzujący wszystkie umysły p. t. „Teoria względności prof. Einsteina”, po-łączony z odczytem słynnego pi-sarza p. Bolesława Fuhrlinga. Część I) Względność w mecha-nice klasycznej, 2) Eter i materia 3) Względność czasu, 4) Nauka we sprawozdanie teorii Einsteina. **Kradzieże.** Jaskowi Liebar-skiemu zam. w Sosnowcu przy ul. Dębskiej 11, nieznaną złod-ziejce ukradł se sklepu pół wotka dwie wartości 100 mil. mk. — Kazimierz Siewierkier-ko, że wsi Koźłow, pow. mie-chowskiego skradziono w Sosnowcu z kleszeń 41 mil. mk.

Z teatru.

Pierwsza szopka Zagłębia ukłaże się po raz pierwszy, dziś wieczorem sama ta krótką zapo-wiedz pewni jesteśmy, że wystar-czy, w teatrze było pełno boć wszyscy podają zobaczy, jedni siebie, inni swoich znajomych w ciele, a sympatycznej satyrze.

Wojciech Brydziński, znany i wielce ceniony artysta teatru Polskiego w Warszawie, przyeb-ł do Sosnowia i rozpozwał próby z głosić sztuki „Tajfun”. Premiera w sobotę z udziałem świętego gościa.

Sobota „Tajfun” ukłaże się po raz pierwszy na naszej scenie z udziałem całego zespołu sceny Sosnowickiej i z sympatycznymi gościami — Wojciechem Brydzińskim na czele. Nowe specjalne dekoracje.

Niedziela po południu spe-cjalne przedstawienie popularne po cenach do połowy niższych, dostępne i dla uczącej się młodzieży, gdyż że sceny powęje czyste polski humor, jakim tryska 3-akt komedia Michała Bałuckie-go „Grube Ryby”. Początek go-dzina 4 ta.

Niedziela wieczorem „Taj-fun” po raz drugi, z woiciechem Brydzińskim w roli dra Tokera-mo.

Dąbrowa — „Tajfun” — gra-ny będzie w nadchodzący ponie-działek w wokupaniu artystów teatru sosnowickiego z sympaty-cznym gościem Wojciechem Brydzińskim na czele.

Wtorek — Grodziec. Atyc-ki teatru sosnowickiego dadzą jedno przedstawienie, z którego dobieć przeznaczony jest na cel dobroczynny „Początek godz. 7.30. Będzie to „Tajfun”. W nad-chodzący dzień święty artysta scen warszawskich Wojciech Brydziński wystąpi w „Tajfunie” w odczuciu artystów teatru sosnowickiego.

Teatr „Bagatela” zjeżdża do nas w przyszłym tygodniu na dwa występy. Cakowity zespół krakowski teatru „Bagatela” — odęga dwie znakomite komedio-farsy: „Musisz być moją” i „Przy-jęcie u pana ministra”, na które-tych występy doskonale bawić się będziemy.

Występy mistrza sztuki czarno-dziarskiej i iluzjonisty Bosko w teatrze miejskim. Zapowiadane przedstawienie chwytliwe z powodu defektu w oświetleniu sceny odbyć się nie mogło. Wzianim wystąpi p. Bosko w niedzielę 6 m. b. o g. 4 po południu ze zmienionym programem. Chcąc jednocześnie z-gotować namie, międzyż zajmują-cą i miłą rozrywkę, zdecydował się p. Bosko dać przedstawienie nadzwyczajne po cenach zniżo-nych w sobotę 5 kwietnia o g. 4 po południu.

TELEGRAMY.

O odpowiedzialności ministra Kucharskiego. Warszawa, 3 kwietnia. (Tel. w.) Na dzisiejszym po-siedzeniu sejmu rozpatrywano bu-dżet tego sporów samyłych wy-spar oddania b. ministra Ku-charskiego przed trybunał stanu. Poseł Morawczyk w półgórno-żnym przemówieniu uzasad-niał, że b. minister Kucharski nie walorujący należność przy-padającej skarbowi państwa od zakładów żyrdarskich — na-razli skarb na stratę 2 i pół mil. franków szwajcarskich. Referent proponował odeślanie tej sprawy, zgodnie z uchwałą o trybunał stanu, do komisji 15-u, która zdecyduje czy swąwa ta będzie przekazana trybunałowi stanu.

Państwowa Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska
 Sosnowiec — Siołca, ul. Karpacka 2
organizuje kurs prasowania
 (prasowanie haftów, koronek, jedwabi, sztywnej męskiej bielizny i t. p.)
 Ważę 10 złotych polskich.
 Zapisy 7 i 8 kwietnia od godz. 10 — 12 w szkole.

Od poniedziałku 31-go marca
„Miłość dzikiego serca” (pod 2-ma flagami).
 Epokowe arcydzieło wschodnie w 8-miu częściach.
 Niedrogo, hasytno pełne wnętrz harmonów, soczyste grona niewieści chł. — Purpurowe plumieci krw. — Sam porców. — Chrest ożeta. — Rzeki krwi. — Jęziora łez.
 W roli głównej przedcudowna gwiazda wschodu
Priscilla Dean.
 Muzyka w powiększonym komplecie.

„OLMIT”
 SOSNOWIEC, MODRZEJOWSKA 1. (obok przelazdu).
RACZNOŚCI! BACZNOŚCI!
 Lektury i wódek! Koniaki!
 Baczewskiego Winkelausena
 Fränkla Martella 115-11511.
 Wysoku Planat
 Kieleckie Włokise
 Bofsa org. Rum Francuski.
 Maria Brizard Węgierskie
 Koseckiego Francuskie
 Austriackie i Reńskie.

SPRZEDAŻ WYROBÓW TYTUJONYCH.

W imieniu grup prawicy prze-mawiał poseł Chełmiński (zw. i.), adwokatów, że p. Kucharski nie przyczył strat skarbowi, że działaj jak należało, aby przy spieszo oddanie fabryki wlaścicielom przytłumim i w ten sposób działając zarządu przys-możo dzieje że skarb państwa. Kluby prawicowe, aby nie za-ciążenieli tej sprawy, zgodzili się na przekazanie jej komisji 15.

W imieniu grup lewicy prze-mawiał poseł Kucharski (zw. i.), adwokatów, że p. Kucharski nie przyczył strat skarbowi, że działaj jak należało, aby przy spieszo oddanie fabryki wlaścicielom przytłumim i w ten sposób działając zarządu przys-możo dzieje że skarb państwa. Kluby lewicowe, aby nie za-ciążenieli tej sprawy, zgodzili się na przekazanie jej komisji 15.

Bagliński — Wleczorkiewicz. Warszawa, 3 kwietnia. (Tel. w.) W procesie przeciw-ka Baglińskiemu i Wleczorkiewicz-owom zakończono zostały działaj przedmowa stron. Prokurator zrekł się oskarżenia w sprawie zamachu na uniwersytet warszaw-ski i domagał się utrzymania stanu quo podnego, tj. J. kary śmierci. Wyrok zapadnie jutro o godz. 1 popołudniu.

Pogoda na dziś. Zachmurzenie zmienne, chłod-no, słabe wiatry północno — wschodnie.

Trwożny nastrój wśród inteligencji w sowietach Moskwa, 3 kwietnia. (Tel. w.) W piśmiech ukaza-ła się notatka, że centralny ko-mitet wykonawczy związku republiki sowietkich udzielił głow-annu urzęd o w politycznau specjalnych pełnomocnictw do walki z faszystami i piewięty kontrowersja. Wobec strachu masowych aresztowań, notatka ta potęguje trwożne nastroje intelli-gencji, wśród której właśnie od-hywiają się przeważnie aresztowa-nia, w przeciwnieście do represji styczynskich, które o-biejmowały głównie sfery speku-lacyjne.

Giełda. WALUTY. Warszawa, 3 kwietnia. Dolar — 9,250,000. Funty — 39,900,000. Frank franc. — 547,000. Frank szwajc. — 1,610,000. Liry włoskie — 409,000. Korony czes. — 287,000. Korony aust. — 133,000. Frank wal. — 1,800,000. Bony szw. — 1,400,000.

Wiec polski w Berlinie. Berlin, 3-go kwietnia. (Tel. w.) Oddyli się tu wic-

GIEŁDA GDANSKA. Gdańsk, 3 kwietnia (Notowania w guldenach) Dolar — 5,81. 1 milion mkp. — 0,65.

